1805. No. 107

BATAAF- SCHE
LEEUWARDER COURANT.

DONDERDAG DEN 5 SEPTEMBER.

NOORD-AMERIKA.

NIEUW YORK *den 22 Juny.* (*over Frankryk.*) Het Britsch Gouvernement heeft, in deszelfs gebrek aan de nodige Geldmiddelen tot voortzetting van den Oorlog, op alle Goederen, die naar de Vereenigde Staaten van Noord-Amerika worden uitgevoerd, een uitgaand Recht van 4 per Cent gelegd, hetwelk deze Goederen duurder maakt, en dus by slot door Amerikaansche Burgers moet gedragen worden. Daar nu Groot-Brittannien, volgens eene middelberekening van 10 Jaaren, jaarlyks 25 Millioenen naar de Vereenigde Staaten uitvoerd, zo kan men berekenen, dat de Kopers van Britsche Goederen in de Vereenigde Staaten jaarlyks één Millioen Dollars aan Groot-Brittannien betalen moeten. Men vraagt elkander nu, hoe veele nuttige Fabrieken zulk eene Som in ons Vaderland niet zou aanmoedigen, en hoe veele Handwerkslieden door één Millioen Dollars niet aan de kost zouden komen?

Van Nieuw-Orleans, de Hoofdstad van Louïsiana, wordt het volgende, gemeld ten opzichte van den tegenwoordigen toestand dezer nieuwe Amerikaansche Bezitting.

„ Het is gemaklyk hier de mengeling der drie Natien, welke deze schoone Volkplanting „ agtervolgens bezeten hebben, te erkennen. Men vindt er op elken voetstap spooren van „ de Spaansche deftigheid, van de Fransche vrolykheid, en ook de Amerikaansche koelheid „ begint reeds veld te winnen. Maar gelyk de Fransche Taal de overhand heeft, zo doet „ zich ook de Fransche manier het meest opmerken.

„ De invloed der nieuwe Heerschappy van Amerika blykt voornamelyk in alles, wat op „ Bestuur en Koophandel betrekking heeft. De Wetgeeving, onder den naam van *Wetgeevenden Raad* bekend, is in volle werkzaamheid, en de eerste Wetten, waar mede zy „ zich heeft bezig gehouden, zyn dezulken, welke den Geest der Colonie meest met dien „ des geheelen Amerikaanschen Bondgenootschaps kunnen doen overeenstemmen.

„ Wy hebben reeds eene Louïsiana-Bank, in Actien verdeeld, welke Gelden ter bewaring aanneemt, Papieren disconteerd, en alle Verrichtingen van groote Banken navolgt. „ Ook is eene Assurantie-Compagnie voor Zeeschadens opgericht, die aanzienlyke Fondsen bezit en den Koophandel aanmoedigingen biedt. Men is bezig met den Scheepsbouw, met het herstel van Bruggen en Werven, en met het oprichten eener Zee-Politie. „ De Wetgeeving heeft eene nieuwe verdeeling der Colonie in Graafschappen bewerkstelligd, waarin zich Rechtbanken ter eerster instantie bevinden.

„ De Drukpers, welke de bykans onbepaalde Vryheid geniet, tot nog toe door het Amerikaansche Gouvernement toegestaan, begint reeds zeer werkzaam te worden. Wel is „ waar, een goed Boek is hier nog niet te voorschyn gekomen, maar wy hebben toch „ reeds twee Nieuwspapieren, die ons verslag doen van 't geen er gebeurd, en ook wel „ eens, gelyk anderen, van 't geen er niet gebeurd. Men vindt er zelfs grappige trekken „ in; deze zyn juist niet van den zuiversten smaak, maar onze Lezers zyn ook op dat „ stuk zo kiesch niet; de Papieren der andere Staaten van deeze groote Republiek zyn „ mede, wat den smaak betreft, nog al wat ten agteren, maar hoe konden zy ook anders? „ hunne Engelsche Confraters, die zy navolgen, munten er ook niet in uit. Reeds lang „ vinden de *Spectators* en de *Tatlers* (beroemde Engelsche Dagbladen van 't begin der 18de „ Eeuw te Londen) niet dan onbedreven navolgers meer."

TURKYEN.

KONSTANTINOPOLEN *den 27 July.* (*Over Hamburg.*) Uit Egypten luiden de tydingen gants treurig, *Elphi Bey*, die voormaals in Engeland zich heeft opgehouden, is door de Inwoners van Caïro, alwaar eene volkomene Regeeringloosheid heerscht, in die Hoofdstad niet binnen gelaten. Toen hy alzo zyne hope verydelt zag, om het roer van Egypten in handen te krygen, heeft hy Caïro geblocqueert, en het commando daar over aan een anderen Bey opgedragen; hy zelf is ondertusschen met een Corps Mammelucken na Rosetta getrokken, met oogmerk, zich meester te maaken, van de Stad en Haven van Alexandrien.

Men heeft bemerkt, dat de nieuwe gebeurtnissen en veranderingen in Italien, tot veele beraadslagingen in den Divan, en tot Conferentien met den Russischen en Engelschen Gezant, gelegenheid gegeven hebben; waarop het verspreide gerucht, nopens het afzetten van den Groot-Visier, is wedergesproken geworden. Voor het overige verneemt men, dat de Porte wel licht niet neutraal zoude blyven, wanneer een nieuwen kryg in Europa zoude mogen uitbreken.

Men verneemt al verder, dat het Engelsche Hof, door deszelfs Afgezant, Lord *Arbutnoth*, by de Porte aanzoek gedaan en verlof bekomen hebbe, om in Albanien Recruten, tot Soldaaten en Matrozen, te werven, tot completering van het Garnisoen van Maltha; welke begunstiging, door andere Ministers, voor bedenklyk aangezien werd, dewyl de Albaniers in Egypten thans een hoofdrol spelen.

Volgens berichten uit Corfu, zyn de aldaar zich bevindende Russische Troepen, door eene halfjaarige Recrutering, welke op de gezamentlyke Iönische Eilanden ondernomen is, tot 36 à 38 duizend Man aangewassen, en worden, door den toeloop der 's Lands Inwoners, welke veelal vrywillig dienst nemen, nog dagelyks vermeerdert.

Van de Asiatische Grenzen zyn berichten ingekomen, dat de Russen, in den Veldtocht van dit Jaar, verscheiden aanmerklyke overwinningen op de Persen bevochten, de Stad Erivan ingenomen, en, over 't algemeen, alle de in den vorigen Zomer verlorene Posten, weder bemagtigd hebben; staande de Voorposten der Russen, bereids op de Grenzen van Natolien.

Daarentegen heeft zich in die oorden, kennelyk, een nieuw Krygstoneel, ten nadeele der Porte geöpend, naardien den Pacha *van Trebisonde*, de Wapenen tegen de Troepen van den Grooten Heer heeft opgevat, en tegen zynen Souverein rebellig geworden is. De tegen hem gezonden Bevelhebbers, waar onder ook den voormaligen Groot-Visier *Jusuph Pacha*, thans Gouverneur van Erzerum, hebben nog niets kunnen uitrichten, en de Pacha van Natolien is door hem geslagen geworden.

DUITSCHLAND en bygelegene LANDEN.

AUGSBURG *den 9 Augustus.* Het Testament van den overledenen Juwelier, *Johan Godlieb Klaucke*, is geopend, en dient tot een nieuw bewys, dat de deugd en menschenliefde, ook in onzen tyd nog geëerbiedigd wordt.

De Erfgenaam van zyn groot agtergelaten vermogen is het Luthersche Armenhuis alhier. Het is voor ruim 100 Jaaren van eenige weldenkende Burgers gestigt, en onderhield zich, zedert dezen tyd, zonder eenige Capitaalen, enkel door weldadige Giften, het vondt zich dus zeer dikwyls op het punt, om uit gebrek aan genoegzame ondersteuning te niet te gaan. —— Er bevinden zich in hetzelve byna 50 Kinders van beider geslacht, van arme Ouders, die zo lang gekleed, gevoed en onderwezen worden, tot dat de Jongens een Ambagt en de Meisjes Meidewerk verrigten kunnen, en een behoorlyken ouderdom hebben. Behalven deze brengt hetzelve nog 15 à 20 Vondelingen op. Het vermogen, 't welk dat Instituut door deze erfenis ontvangt, bedraagt 350,000 Gulden. —— Het zal in het toekomende, ter eere van den tweeden Stigter, den naam: *der Klauckfche Liefdesstichting*, aannemen. —— De verdere Legaaten des Overledenen zyn de volgende: tot vermeerdering der inkomsten van de Luthersche Leeraars, die tot nu toe, zeer zuinig bezoldigd waren, is een Capitaal van 60,000 Guld. bestemd, van welken de beide Heeren Seniors, jaarlyks een verhoging van 250 Guld., de Predikanten 200 Guld. en de Diakens 100 Guld. bekomen. Tot hetzelfde oogmerk is voor de Leeraars van het Gymnasium te St. Anna een Capitaal van *f* 30,000 uitgezet. Het Luthersche Weeshuis bekomt 30,000 Guld. Capitaal. Het algemeen Armen-Bestuur 1500 Guld., enz.

Het Armenhuis, of thans *Klauckfche Liefdens Instituut*, als algemeen Erfgenaam zynde, is door deze edele Stigter ook verpligt, om aan iedere eerbaare Burger Dochter, welke, geduurende 10 Jaaren, in een en hetzelfde Huis gediend heeft, op haar Trouwdag 200 Guldens tot een vereering te geven. —— Men berekend, dat zedert 6 Maanden door dit en door het Testament der Vrouwe *Barb. van Stetten*, over de Millioen Guldens tot liefdegiften voor het Euangelische Augsburgsche zyn gelegateerd geworden.

REGENSBURG *den 19 Augustus.* De verklaring, die het Keizerlyke Oostenrykfche Hof, in het begin dezer maand, te Berlin, en ook aan andere Hoven heeft doen overgeven, is voor het wezentlyke van den volgenden inhoud:

„ Offchoon de Keizer, by den tot hier toe gevoerden Zee-Oorlog, geen direct aandeel genomen heeft, in de onderscheidene pogingen, welke tot herstel van den Vreede zyn gedaan, zo had zyne Majesteit toch gewenscht, dat het heilzaam oogmerk, door de bemiddeling van andere Mogenheden had mogen bereikt worden. Deze wensch van het Weener Hof is des te meer verdubbelt geworden, daar zyne Majesteit, de Keizer der Franschen, opentlyk verklaard heeft, dat het Definitive Arrangement, der aangelegenheden van Lombardyen, tot het einde van den Oorlog geadjourneerd en verbonden zoude worden, met de Negociatien, welke tot het voleindigen van denzelven begeleiden zouden. —— Het Weener Hof, 't welk in Italien Bezittingen heeft, is deswegens, by het voortzetten der Vreedes-Onderhandelingen, onmiddelyk geïnteresseert, en heeft by verscheiden gelegenheden, te kennen gegeven, hoe zeer hetzelve wenschte, tot de spoedige heropening derzelve, het zyne te kunnen toebrengen.

„ Met vergenoegen heeft hetzelve dus den vreedzaamen stap vernomen, welke zyne Majesteit de Keizer der Franschen, by den aanvang dezes Jaars, by het Hof van Londen gedaan heeft, zo als ook dien van de laatstgemelde Mogenheid, om een ander Hof te laten tusschen treden. Met leedwezen heeft de Keizer vernomen, dat het plaatsgegrepen hebbende Vreedeszendelingschap is terug geroepen geworden. Het Weener Hof bied zich aan, deszelfs goede Officien te doen tusschen treden, en spoort mitsdien de respective Hoven aan, de Onderhandelingen weder aantebinden; zich vleyende, dat ook het Berliner Hof van zyne zyde, daar toe, ingevolge deszelfs deelneming aan het herstel der openbaare rust, zal willen bydragen."

STUTTGARD *den 21 Augustus.* (*Over Frankryk.*) Het volgend bericht is in de Roomsch-Keizerlyke Bezittingen in Opper-Zwaben afgekondigd: „ Onder de Legerplaatzen, die „ geduurende dezen Zomer in grooter getal dan voorheen, zyn byeengetrokken, uit hoofde der invoering van de nieuwe Exercitie in de Keizerlyke Oostenrykfche Armée, zal „ er een geformeerd worden in de omstreken van Bregentz (in Voralberg) De Troepen, „ gelegerd in het District van . . . . zyn gehouden zich zonder verwyl derwaards te begeven, enz." Dien ten gevolge is het Regiment No. 64, Tyrolsche Jagers, hetwelk zedert lang in verscheiden gedeelten van Opper-Zwaben gecantonneerd was, naar Bregentz vertrokken. Eene Divisie van het Regiment *van Bender* is naar Feldkirch bestemd.

Laatere tydingen uit Bregentz berichten, dat het aldaar geformeerde Camp met den 15 September zal scheiden; dat op dien tyd de Troepen, na het verrichten der Militaire Evolutien in hunne vorige standplaatzen zullen terug keren. Verscheiden Lieden in Duitschland zyn geneigd te denken, dat het oprichten van alle die Legerplaatzen in de Oostenrykfche Staaten slegts een voorwendzel zou zyn, om veele Troepen by één te trekken, en zich ten Oorloge toeterusten, doch deze gedachte vindt geen ingang by zulken, die menen, dat de Regeeringen volgens hun waar belang te werk gaan.

ALTONA *den 23 Augustus.* In een onzer Nieuwspapieren van heden, vind men het volgende Artikel, overgenomen uit de Duitsche Courant van Mentz:

„ In den aanvang van den Revolutions Oorlog, die men als de oorzaak aanmerken moet, der groote veranderingen, welke de tegenwoordige gesteldheid van Europa hebben uitgewerkt, bezat Rusland een Grondgebied van 300,000 vierkante mylen, een bevolking van 26 Millioenen Menschen, en een inkomst van 7 Millioenen Louis d'Or.

„ Het Grondgebied van Oostenryk, was van 11,149 vierkante mylen, deszelfs bevolking van 25 Millioenen, en zyn inkomsten 11 Millioenen Louis d'Or.

„ Het Territoir van Pruissen was van 3600 vierkante mylen, zyn bevolking 6 Millioenen zielen, en zyn inkomsten waren over de 4 Millioenen Louis d'Or.

„ Duitschland had 12,000 vierkante mylen, 26 Millioenen Inwoners, en 9 Millioenen Louis d'Or inkomsten.

„ Men telde in Engeland 6036 vierkante mylen, 9 Millioenen Inwoners, en 17 Millioenen Louis d'Or revenuen.

„ Het Russische Ryk is in Grondgebied toegenomen 7035 vierkante mylen, in zyn bevolking 5 Millioenen Menschen, en in zyn revenuen drie Millioenen Ryksdl., door de enkele acquisitie 't welk hetzelve gedaan heeft, by de laatste ontleding van Polen. De groote aanwas die hetzelve heeft gehad in Asia, den Krim en alles wat het by de eerste verdeling van Polen in 1772 heeft gewonnen, is in deze calcul niet begrepen.

„ Oostenryk heeft verloren wegens de Nederlanden 474 vierkante mylen 1,500,000 Inwoners en 8 Millioenen Guldens revenuen, en in alles door Lombardyen, Frikthal, Brisgau en Ortenau, ongerekend het Graafschap Falkenstein 673 quadraat-mylen 2,689,760 Inwoners. Door het oude Venetiaansche Istria, Dalmatie, enz., heeft het daarentegen wedergewonnen, onbegrepen de Bisdommen van Trenten en Brixen, 500 vierkante mylen; de bevolking van deszelfs Staaten, is thans nog dezelfde, als zy was by den aanvang van den Revolutions Oorlog.

„ Pruissen heeft verloren omtrent 42 quadraat-mylen gronds, 172,147 Inwoners en aan revenuen 128,249 Louis d'Or, heeft daarentegen aanwinst gedaan by de verdeling van Polen in Grondgebied 2058 quadraat-mylen, en in bevolking 2,075,700 zielen, 't welk, daar by gevoegt het Hildesheimsche, Paterborn, Erfort, Eischfeld, de Abdyen en Ryksteden, en in 't Munsterland zo veel, dat het in 't generaal, geduurende dien Oorlog is vergroot, met 6002 quadraat-mylen, 9 Millioenen Inwoners en 6 Millioenen Louis d'Or aan inkomsten.

„ Men kan in dit oogenblik niets stelligs zeggen, nopens den aanwas van Groot-Brittannien, wyl zyne Bezittingen dagelyks toenemen; maar men kan in 't algemeen rekenen, dat deszelfs acquisitien aan die van Rusland gelyk staan. Zyne Bezittingen in de Oost-Indiën zyn zeer uitgebreid, en van eene onschatbaare waarde. Zyne voornaamste Rykdommen komen uit zyne Commercie, en de Industrie zyner Inwoners voort.

„ Frankryk had voor den Oorlog, 10,000 vierkante mylen, 26 Millioenen Inwoners, en 19 Millioenen Louis d'Ors revenuen; en bezit thans 12,160 quadraat-mylen, 32 Millioenen Inwoners, en 21 Millioenen inkomen. Zyn voornaamste acquisitien zyn:

Savoye	80	mylen	280,000	Inwoners.
Nice	52	——	93,000	——
Piemont	588	——	2,357,000	——
Belgie en Rhyn-Departementen . .	1200	——	3,900,000	——
Genua	90	——	350,000	——

„ Frankryk bezit nog Parma, Piasensa en Gustalla, met een bevolking van 250,000 zielen; het Koningryk van Italien, met een Grondgebied van 784 quadraat-mylen, en een bevolking van 3,360,000 Inwoners, zonder Lucca en Piombino te rekenen.

„ Indien men hierby overweegt, dat Frankryk nog disponeren kan van zyne Geällieerden, Vrienden en Nabuuren; dat Spanjen, Portugal, Zwitzerland, het grooter deel van het overige van Italie, Holland, en een gedeelte van Duitschland, ter zyner dispositie zyn, wordt men genoodzaakt toeteftemmen, dat de grootheid en magt van dat Ryk allergeduchtst zy.

„ Spanjen heeft een Grondgebied van 9,277 vierkante mylen, en 10 Millioenen Inwoners; Holland 625 dito mylen en derdehalve Millioen Inwoners. Die beide Mogenheden zyn in het belang van Frankryk. Indien men hierby de verspreide kragten voegt, waar over Frankryk middelyk of onmiddelyk beschikken kan, zal men, voor het minst, eene massa van 50 Millioenen zielen vinden."

HAMBURG *den 27 Augustus.* Volgens berichten uit Petersburg, was in die Hoofdstad eene *Maatschappy van Kooplieden* opgericht, waartoe de jaarlyksche Vermeerdering des Koophandels aanleiding gegeven heeft, en wier doel het is, over het welzyn des Koophandels te raadplegen, en besluiten te nemen. Het aantal der werkende Leden was reeds 160, meestal Russen en Duitschers; van de Kooplieden der Engelsche Factory had zich nog niemand by deze Maatschappy gevoegd. Onder de 12 Medeleden van Eer bevond zich ook de Commercie-Minister, Graaf *Romanzow*.

Men schryft uit Zweeden, dat de Graaf *von Löwenhielm*, tot hiertoe Gezant van dat Ryk in den Haag, die met verlof een reisje door Duitschland gedaan heeft, door Z. M. tot Hofcanzelier benoemd is.

Onder de berichten uit het Zuiden van Duitschland is ook dit, dat eene Leverancierster in Zwaben, aan welke door het Weener Hof de bezorging van 1000 Trek-Paarden was aanbesteed, nu slegts het vierde gedeelte daar van moet leveren.

Zo men verneemt, bestaat het Engelsch Garnisoen in Maltha thans uit meer dan 10,000 Man, en men denkt, dat een gedeelte daar van wel tot andere oogmerken zou kunnen bestemd zyn. By Odessa was een aanzienlyk Russisch Corps gereed om intescheepen.

ZWITZERLAND.

BERN den 16 Augustus. Z. E. de Landamman, heeft by eene Circulaire van den 7 dezer, aan de Cantons den volgenden Brief medegedeeld, van Z. M. den Keizer der Franschen:

Aan onzen zeer geliefden en grooten Vriend den Landamman van Zwitzerland en President van den Landdag onzer groote Vrienden, Geallieerden en Bondgenooten, het Helvetische Bondgenootschap uitmakende.

Zeer geliefde en groote Vriend!

„ Wy hebben met de meeste voldoening den Brief ontvangen, die ons door de Gedeputeerden, ter onzer Audientie toegelaten, zo uit uw naam, als uit naam van het Helvetische Bondgenootschap, overhandigd geworden is: De nieuwe betuigingen, die gy ons doet van de eerbiedige gehechtheid aan onzen Perzoon, zyn ons veilige waarborgen van de opregtheid uwer wenschen, voor den bloei van ons Ryk en ons Volk van Italien. Wy kunnen U niet onbewust laten van de waardige wyze, waarop uwe Gedeputeerden zich van de zending, die hun was aanbetrouwd, gekweten hebben. Wy twyfelen niet, of zy zullen het zich ten pligt maken om U zo wel als het Helvetische Bondgenootschap te verwittigen van het doel, dat wy hebben, om de banden, die de beide Gouvernementen vereenigt, nauwer aan te halen en doen voortduuren, en van het verlangen, dat wy koesteren, om alles te begunstigen, wat tot welvaart en geluk van uwe Republiek bydragen kan. Het verschaft ons vermaak, U by deze gelegenheid op nieuw van onze opregte verkleefdheid aan en vriendschap voor U te verzekeren; bovendien, zeer geliefde en groote Vriend! bidden wy God, dat hy U in zyne heilige en waardige bescherming neeme.

„ Milaan den 11 May 1805. *Het eerste Jaar onzer Regeering.*

(was getekend) NAPOLEON."

FRANKRYK.

VERVOLG *van* PARYS *van den* 27 *Augustus.* Er ziet hier thans het licht eene optelling van alle de Militairen, welken in Frankryk van den Staat Pensioen trekken. Derzelver getal bedroeg den 22 December l. l. 56,265 Man, en de Som, Jaarlyks aan hun betaald wordende, 22,128,188 Franken. Onder het gemelde getal van gepensioneerden bevinden er zich, (behalven een getal van 961, wier Jaaren niet bekend zyn,) van 20 Jaaren en daar beneden 8, van 21 tot 30 Jaaren 5144, van 31 tot 40 Jaaren 23,195, van 41 tot 50 Jaaren 7379, van 51 tot 60 Jaaren 7033, van 61 tot 70 Jaaren 7413, van 71 tot 80 Jaaren 4236, van 81 tot 90 Jaaren 856, van 91 tot 100 Jaaren 35, en boven de 100 Jaaren 5, namelyk 2 van 101, 1 van 102, 1 van 107 en 1 van 110 Jaaren. Aan deze laatste 5 gepensioneerden heeft de Keizer, by wyze van Jaarlyksche onderstand eene toelage van 200 Franken toegestaan.

In de *Moniteur* las men deeze dagen de volgende Waterloopkundige aanmerkingen: „ De algemeene schrik, welke de verwagting van eenen hogen vloed, tegen den 10 Augustus voorspeld, en waar van alle de Engelsche Nieuwspapieren gesproken hebben, te Londen verwekt heeft, zou ons moeten bevreemden van een Land waar men zo verlicht is, indien ons de nog versche voorbeelden in Frankryk zelve niet hadden geleerd, dat het onmooglyk zy, de minstgegronde vooroordeelen weg te nemen, wanneer zy algemeen verspreid zyn. Het is om ze te beletten van op dit onderwerp te ontstaan, en vooral om de ongelukken voortekomen, die op onze Kusten kunnen ontstaan uit de hooge vloeden, dat het Bureau der lengte-berekeningen Jaarlyks in *la Connaisfance des Tems* doet plaatzen, het tafreel van de groote vloeden die op nieuwe en volle Maanen volgen. Ten gevolge van dat tafreel, voor 3 Jaaren in *la Connaisfance des Tems* van het 13de Jaar geplaatst, leest men: „ dat gedurende dit Jaar, de bewegingen der Maan, met betrekking tot de Zon, tot haar „ verste afstands-punt en haare punten van aanraking, niet zodanig zullen gepaard gaan, „ dat zy buitengewoon groote vloeden voortbrengen." Men ziet zelfs uit dat tafreel, dat de vloed van den 10 Augustus eene der geringsten is; niets heeft dus de vooringenomenheid kunnen gronden, dat zy zeer groot zou zyn. Volgens *la Connaisfance des Tems*, van het 15de Jaar (1807), zullen de vloeden tegen de dag- en nacht-eveningen in 1807 zeer aanmerkelyk zyn; het zal goed zyn, dat men zich vooraf wapene tegen de overstroomingen die zy zullen doen ontstaan, indien de winden als dan de magtige werking der regelmatige oorzaken begunstigen."

BATAAFSCHE REPUBLIEK.

LEEUWARDEN *den* 4 *September.* De Parysche Brieven behelzen niets wegens de gecombineerde Vloot, maar in een Brief van Cadix, in dato 9 Augustus, wordt gemeld, dat het Esquader, 't welk aldaar en te Carthagena lag, zig met de gecombineerde Fransche en Spaansche Vloot heeft vereenigd, bestaande nu te zamen uit 44 Schepen van Linie, behalven de Fregatten en andere kleinere gewapende Vaartuigen.

. Myne geliefde Echtgenote *J. C. MARTINI*, is heden, door Gods goedheid, gelukkig verlost van eene welgeschapene DOCHTER.

Ried den 2 September 1805.

W. VAN DER ZWAAG, *Predikant.*

. Door Gods goedheid, is verlost van eene welgeschapene DOCHTER, de Huisvrouw van M. MEYER PHILIPPUS, *Jode Koster en Negotiant in Binnen- en Buitenlandsche Obligatien.*

Leeuwarden den 29 Augustus 1805.

. Op heden is onze geliefde Dochter *ROMELIA MARIA VEGILIN VAN CLAERBERGEN*, aan een langduurig verval van kragten en bezetting op de borst, in haar 22ste Jaar zynde, tot onze groote droefheid overleden.

Langweer den 31 Augustus 1805.

A. VEGILIN VAN CLAERBERGEN.
C. A. VEGILIN VAN CLAERBERGEN, *Geboren BURMANIA.*

ZEETYDINGEN.

Te Barcelona is gearriveerd P. Paulsen van Rotterdam; dezelve moet 10 dagen quarantaine houden, zynde door de Engelschen gevisiteerd.

Te Bourdeaux P. Hansen van Vlissingen, D. Christoffers van Lissabon; de laatste 15 dagen quarantaine houden.

Te Antwerpen H. J. Deddes van Elbing.

Te Philippine A. Wolters van Elbing.

In de Schelde L. Claasen van Bayonne.

Te Dublin R. Fredriksen van Cadix.

Te Londen H. Spegt, R. R. Tuntelder, beide van Papenburg, S. van Souw, M. Willems, B. Hendriks, J. Swarte, H. Ulferts, W. Vlak, alle van Emden, P. Ran van Grietzyl, Capt. Vlieland, Hakker, van der Poel, Willems, Swart, Pronk, alle van . . .

Te Gravesend K. Joosten van Grietzyl.

Te Wyburg R. Fredriks van St. Marten.

Te Dantzig H. Schauberg van Cadix, T. Seger van Ferrol, T. Wolbers van Bourdeaux, J. Meylbroek van Antwerpen, J. Jans, R. Roelofs, F. Thomas, alle drie van Groningen, O. J. Siek, H. Pieters, beide van Delfzyl, J. H. Bisschop, S. W. de Vries, beide van Leer, R. W. Krohn, J. G. Viegut, beide van Amsterdam.

Te Riga J. Akkerman van Terra-Vecchia, J. Feykes van Antwerpen, J. Borne van Emden, H. B. Overberg van Harlingen, C. H. Verbrodt, G. Reinders, P. Staberg, alle drie van Rotterdam, C. D. Lembke, H. J. Spans, beide van Schiedam, J. Mol van Dordrecht, H. N. Maths, P. Rebberg, H. W. Poel, H. Nierman, P. Fretworst, H. Dik, J. H. Zaag, A. H. Arends, alle van Amsterdam.

Te Koppenhagen B. Holle of H. Meyer, van Reval. S. Jans, van Nerva, laatst van Stokholm. M. J. Hogland, van Amsterdam.

Te Bergen J. Nielsen, van St. Marten. H. Pettersen, van Amsterdam.

Te Hamburg J. Hendriks, van Amsterdam.

Te Bremen J. H. Holtzman, van Amsterdam.

Op de Jahde J. C. Herdaal, van Barcelona. W. Wilmson, E. Ribberson, beide van Londen.

Te Grietzyl A. C. Ouwehand, van Rotterdam.

Te Emden T. Bodeman, van Hull. C. T. Helwig, van Bourdeaux, laatst van Plymouth, alwaar hy is opgebragt geweest.

Te Douvres is opgebragt het Schip *de Grootvorstin Maria Pawlowna*, Capt. S. Homme, van Riga naar Nantes gedestineerd.

Te Portsmouth is opgebragt het Schip *die Gute Hoffnung*, Capt. T. K. Klein, van Amsterdam naar Lisabon gedestineerd, en zyn aldaar binnen gezonden de Schepen *die Hoffnung*, Capt. Koneke, van Amsterdam, *the Hope*, Capt. Terry, van New-York naar Cherbourg gedestineerd.

Te Yarmouth zyn binnen gezonden de Schepen *de Vrouw Jantje*, met Indigo naar Londen gedestineerd, en *de Vrouw Christina*, Capt. Roldver, met Ballast.

By Douvres is aangekomen het Schip *Anna Maria*, Capt. Klasen, van St. Thomas naar Koppenhagen gedestineerd.

Te Liverpool is binnen gekomen Capt. N. Wright, van Rotterdam naar Baltimore gedestineerd.

In de Banken van Newfoundland is totaal verongelukt het Schip *the Lion*, van New-York naar Bourdeaux gedestineerd; het Volk is geborgen.

HET GEMEENTE BESTUUR VAN DE STAD SLOTEN, maakt by dezen aan 't geëerd Publiek bekend, dat hetzelve op Vrydag den 13 September 1805, 's namiddags om twee uuren zal laten Verharddraven en vereeren: Een extra fraaye en met Zilver gemonteerde ZWEEP, alle Paarden zullen worden toegelaten, mits van zessen klaar, Koopmans waar, en die aldaar geen ZWEEP gewonnen hebben, en voorts tot genoegen der Keurmeesters zyn; zullende de Monstering der Paarden geschieden præcies des voordemiddags ten half twaalf uuren, voor den Raadhuize, en terstond daarna worden geloot. En zullen op de Kermis geen Speelen om Geld, Draayborden, Ryffelaars nog dietgelyke worden gepermitteerd, ook geen Bedelaars worden toegelaten.

Actum Sloten den 29 Augustus 1805.

Ter Ordonnantie van 't Gemeente Bestuur voornoemd,
J. RUARDI, *Secretaris.*

HET GEMEENTE BESTUUR VAN LEMSTERLAND, nodigd door dezen uit allen, die de vereischten bezitten en genegen zyn om als Schoolmeester in de Dorpe Follega te fungeeren, op een Jaarlyks Tractement van één Hondert vyf- en dertig Car. Guldens, vrye Woning, Tuin en Schoolpenningen, tegen Maandag den 23 September 1805, des morgens om tien uuren in de Schoole te Follega, om als dan blyken van goede bekwaamheden te geven en hunne Getuigschriften van zedelyk goed gedrag te produceeren; zynde de Schoolmeesters tot Follega doorgaans met meerdere Emolumenten begunstigd.

Actum Lemmer den 2 September 1805.

Ter Ordonnantie van het zelve,
J. H. DE CARPENTIER.

DROST EN GERECHTE VAN LEEUWARDERADEEL, convoceeren de Hervormde Floreenplichtigen van den Dorpe Britzum, op Woensdag den 11 September 1805, 's morgens elf uur in de Kerk aldaar, tot het Stemmen van twee Gecommitteerden tot opneming der Kerke- en Arme-Rekening, en het Stemmen van één nieuwe KERK en ARMVOOGD, voor deze keer uit de Floreenplichtigen.

Ter Ordonnantie van dezelve,
EPEUS CATS.

Alzo *BEERNT NANNINGA*, Mr. Bakker in den Dorpe Achlum, van daar is vertrokken zonder ordre op zyne zaken te stellen, wordt dezelve namens *Drost en Gerechte van Franekeradeel* gesommeerd, zulks voor 1 October 1805, in Perzoon of door genoegzame Volmacht te doen, terwyl by gebreke dies, met deszelfs agtergelaten Boedel naar Rechten zal worden gehandeld.

Franeker den 29 Augustus 1805.

Ter Ordonnantie van Drost en Gerechte voorschr.,
S. WYBENGA.

DROST EN GERECHTE VAN WYMBRITZERADEEL, roepen by dezen op de Floreenpligtige Ingezetenen van den Hervormden Godsdienst van den Dorpe Gaastmeer, om op Woensdag den 11 September 1805, 's morgens om elf uur te compareeren, in de Kerk van de Gaastmeer, ten einde dan aldaar voor gem. Dorpe te stemmen een nieuwe KERKVOOGD, en van den afgaanden de Rekening optenemen en te sluiten.

Ter Ordonnantie van Drost en Gerechte voornoemd,
W. MEURS.

De Secretaris E. CATS, zal op Dingsdag den 10 September 1805, 's morgens om 10 uur, in de Herberg by *Johannes Zytzes* te Stiens, publiek Verhuren: Zekere zestien Pondematen GREIDLAND, onder Stiens, thans by *Willem Dirks* gebruikt, en zulks om te bebouwen voor de tyd van vyf of zeven Jaaren, drie Weeken na Allerheiligen aanstaande vry te aanvaarden.

De Secretaris A. J. CONRADI tot Harlingen, zal aldaar op Woensdag den 11 September 1805, des namiddags om één uur, in de Herberg Roma, by Veiling præsenteren te Verkopen: Een groot party Oostzeesche en Noordsche BALKEN, voorts JUFFERS, COLDERS en DEELEN, enz.

De Procureur E. R. NIEUWENHUIS, zal op Maandagen den 9 en 16 September 1805, by de Verhoging en finalen Palmslag, telkens 's avonds ten 5 uur præcys, ten huize van *Johannes Riemersma*, Castelein in de Posthoorn buiten de Wirdumerpoort by Leeuwarden, publiek by Strykgeld præsenteeren te Verkopen: Een rooyale, sterke, netbetimmerde en tot veele affaires geschikte HUIZINGE, cum annexis, staande en gelegen by de Brol binnen gedagte Stad, by *Jan Koopmans* als Eigenaar in gebruik, den 12 November 1805, vry te aanvaarden; breder by Billetten gespecificeerd. Waar op geboden is 5300 Car. Guld. Bovengemelde Huizinge kan op de respective Zitdagen door de Gegadigdens worden bezigtigd.

NB. *Zo iemand in middelen tyde genegen mogt zyn, gemelde Huizinge uit er Hand te Koopen, adresseere zich by bovengedagte Actuarius.*

Men præsenteerd publiek te Verkopen: Een deftige HUIZING, HOVINGEN en ZOMERHUIS, staande en gelegen op 't Heerenveen, door de Old Secretaris *M. Zylstra* bewoond en gebruikt geweest, doch thans door de Wed. wylen de Koopman *K. Hiddinga*, in drie Percheelen, nader by Billetten te affigeeren, van de Huizing een groot gedeelte met houten Dak (meest nieuw getimmerd) op Afbraak.

NB. *Kunnende worden bezien, drie dagen voor de Veiling, 's morgens van 10 tot 12, en 's namiddags van 2 tot 4 uur.*

Wie gadinge heeft, kome op Saturdag den 7 September 1805 by de finale Palmslag, 's namiddags te 2 uur, ten huize van *Johannes Vonk*, Castelein in de Zon op 't Heerenveen; de Conditien te vernemen by de Procureur *A. WITTEVEEN* aldaar.

EEN PERZOON 't Werk verstaande, als Meesters Knecht te kunnen ageren, in een CHIKOREY FABRIEK, by Leeuwarden, die vervoege zig met goede Getuigschriften, tegen den 1 October, by *F. v. d. FEEN*, Mr. Schreinwerker op de Koornmarkt te Leeuwarden; by wien nader onderrigt is te bekomen.

NB. Saturdag den 7 September 1805, des namiddags ten 2 uuren præcies zullen op het Collegie te Leeuwarden, by Boelgoed worden Verkogt: Twee Oxhoofden en elf Ankers Hollandsche GENEVER en eene kwantiteit ZOUT.

DE ARMBEZORGERS der Roomsch Catholyke Gemeente van Leeuwarden, gedenken op Maandag den 9 September 1805, des morgens ten tien uuren, aan de Broodkamer in de Speelmanstraat aldaar, te Besteden: De Leverantie van Ongeveer 30 Schuiten TURF, zo veel minder of meer als er voor Armen nodig zal zyn. Wie hier aan gadinge maakt, kome op tyd en plaats boven vermeld; de Monsters der Turf mede brengende, nemen aan op Conditien; die als dan zullen worden voorgelezen.

De Secretaris H. CANNEGIETER, zal op Vrydag den 20 September 1805, 's morgens om 11 uur, ten huize van *J. J. de Graaff*, Koopman aan Eernsumerzyl in Friesland, by Boelgoed Verkopen: Een Ladingen Zwols Eiken HOUT, 2 Ladingen Eiken HOUT, een Lading Beuken HOUT, 80 Eiken BALKEN, 100 KLOSSEN, 50 zwaare Dennen BALKEN, 8 stuks MOOLEN-AS HOUTEN van 28 tot 34 duim, party Eiken PLANKEN en SCHAALEN.

De Notaris H. BORN te Leeuwarden, zal op Donderdagen den 12 September 1805, by Beschryving, den 19 dito by de Verhoging, en den 26 dito by de finale Palmslag, telkens 's voordemiddags te 10 uuren, ten huize de Casteleinsche *T. Reinders* Wed. *Idzerda*, in 't Wapen van Wymbritzeradeel te Woudsênd, publiek by Strykgeld præsenteren te Verkopen:

I. Een extra sterke, agtkante met steen opgebouwde ROG- en teffens PELMOLEN, waarin een kapitaale nieuwe As, Pelsteenen, 68 Voets Roeden, Zeilen en verdere Gereedschappen, zo goed als nieuw, met daarby een HUIZINGE, HOVINGE en PLANTAGIE, staande en gelegen in den Dorpe Woudsênd, zynde deze Molen zedert lange Jaaren met veel succes en voordeel gebruikt, vry van Grondpagt, en November 1805 vry te aanvaarden.

II. Eene HUIZINGE en ERF, naast het eerste Percheel, by *Johannes Lieuwes* in gebruik, tot May 1808.

III. 43 Pondematen GREIDLAND, *De Boomschar* genaamd, in 3 Stukken, gelegen onder Woudsênd in Doniawarstal, ten Oosten van de Noorder Ee, in 't geheel naar belasting 5 ligte Flor. 39 Strs. en 7 Penn., Petri 1806 vry te aanvaarden.

IV. 8 Pondematen kostelyk GREIDLAND, gelegen onder den Dorpe Indyk, belast 3 ligte Flor. 21 Strs., by *Wyger Annes Visser* in gebruik, tot Petri 1806.

V. 9 Pondematen kostelyk GREIDLAND, gelegen op 't Westeinde van den Dorpe Oudega colsga, belast zo als nader uit de Registers zal worden opgegeven, by *Wyger Annes Visser* in gebruik, tot Petri 1806.

VI. Een HUIZINGE en Neringryke BAKKERY te Woudsênd, by *Hendrik Jacobs* in gebruik, tot May 1807.

VII. Een fraaye sterke HUIZINGE, van binnen geheel vernieuwd, zeer geschikt tot Winkelnering, by *Pieter Jelles Riemersma* te Woudsênd in gebruik, met hier by een deelte der zogenaamde Oude Scheepstimmerwerf, May 1810 vry te aanvaarden.

VIII. Een mooye HUIZINGE en ERF, waarin zedert Jaaren met goed succes Winkelnering is gedaan, by *Jan Feykes* aldaar in gebruik, tot May 1807.

IX. Een byna nieuwe HUIZINGE, zeer geschikt tot Winkelnering, by *Johannes* . . . aldaar in gebruik, tot May 1806.

X. Een HUIZINGE naast het vorige Percheel, by *Sjoerd Floris* in gebruik, tot May 1806.

XI. Een HUIZINGE en een PUT, by *Hylke H. Tromp* aldaar in gebruik, tot May 1806.

XII. Een HUIZINGE daar naast, by *Jacob Pieters* in gebruik, tot May 1806.

XIII. Een HUIZINGE daar naast, by *Hierre Atzes* in gebruik, tot May 1806.

XIV. Een HUIZINGE by *Jan Wybes* aldaar in gebruik, tot May 1806.

XV. Een HUIZINGE met een ruime BLEEK, by *Gerrit Willems* en *Adam Kapstein* aldaar in gebruik, tot May 1806.

XVI. Een groot BLEEKVELD, mede gelegen te Woudsênd, May 1806 vry te aanvaarden.

Alles breder by Billetten omschreven. De Verkoop-Conditien zyn by de Actuaris boven vermeld, en by de Koopman *Wyger Annes Visser* te Woudsênd, te vernemen.

Men præsenteert te Verkopen, op HEDEN den 5 September 1805, om 10 uuren ten huize van de Wed. *F. van der Veen* in de Valk te Leeuwarden: Een uitmuntende party Haarlemsche BLOMBOLLEN, bestaande meest in vroege zoorten, van dubbelde en enkelde Hiacinten, Trosnarcissen, enz., enz., zeer bekwaam voor Potten en Glazen, en Blompartertes.

LEEUWARDEN. Wordt bekend gemaakt, dat alhier gearriveerd is *ANDRIES LEZER*, woonachtig in het Landschap Drenthe tot Assen, en wydberoemde UITVINDER en SNYDER van KITTELSTEENE BRILLEN, die door alle Menschen, jong of oud, kunnen gebruikt worden; zy versterken het Gezigt, voor eerst aan byziende Oogen, ten tweeden voor ligte Oogen, ten derden voor alle zwakke Gezigten van jong en oud; ook dienen zy om het Gezigt te bewaren, en men heeft in zyn gansche Leeven maar eenen Bril benodigd. Heeren en Dames, welke van de bovengemelde Brillen bediend willen zyn, gelieven zich te adresseeren aan bovengemelde *ANDRIES LEZER*. Hy is gelogeerd in het Roode Hert op de Wirdumerdyk te Leeuwarden.

NB. Bovengemelde blyft nog tot Maandag aanstaande, en reist niet naar andere Steden.

TE LEEUWARDEN, ter Drukkery van JOHANNES SEYDEL en MATTHYS KOON.